

»ucházení se« o křivé svědectví ve smyslu Šu 199 a) tr. zák. Odpovídat' pojmu tomu každé působení na vůli třetí osoby ve smyslu a k cíli, jak je v témž zákonném ustanovení naznačen. Na způsobu a intenzitě tohoto působení nesejde, nevyžaduje se ani, by to bylo jednání, opodstatňující pojem návodu podle Šu 5 tr. zák., stačí naopak netoliko vyzývání, naléhání, přemlouvání, nýbrž i pouhá žádost, prosba atd. Lichou jest též námitka stížnosti, že skutková podstata ucházení se o křivé svědectví není proto dána, že obžalovaná sváděla k udání nepravdivé okolnosti, o níž soud vůbec svědky ani slyšeti nechtěl, neboť pro otázku trestnosti není rozhodna právnícká, nýbrž jen abstraktní možnost křivého svědectví na soudě. Tato možnost tu však se zřetelem na § 65 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 skutečně byla, zvláště když obžalovaná podle rozsudkových zjištění sama soudní výslech testamentárních svědků, tudíž svědka B-a, u něhož se o křivé svědectví ucházela, u soudu navrhla a když o abstraktní nemožnosti mohlo by se mluvíti jen tenkrát, kdyby k výslechu o dotyčné okolnosti nemohlo dojíti za žádných okolností. V důsledku toho nemusel se soud zabývati výslovně otázkou možnosti výslechu svědků o okolnosti, kterou měl z návodu obžalované dosvědčiti svědek B., a netrpí proto rozsudek ani z té příčiny vytýkanou neúplností podle čis. 5 Šu 281 tr. ř.

Čís. 2352.

Ochrana patentů (zákon ze dne 11. ledna 1897, čis. 30 ř. zák.).

K přečinu Šu 97 zákona stačí dolus eventualis.

Ustanovením Šu 33 zákona nebyl dotčen předpis Šu 126 tr. ř.

Obžalovaný nemůže si stěžovati do sprošťujícího výroku.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1926, Zm I 877/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. září 1925, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čis. 3 tr. ř. sproštěn z obžaloby pro přečin podle §§ 95 a 97 zákona ze dne 11. ledna 1897, čis. 30 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji opětně projednal a rozsoudil.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce dlužno přiznati oprávnění již potud, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) Šu 281 tr. ř., vytýká rozsudku mylný výklad subjektivních náležitostí přečinu podle Šu 97 patentního zákona. Napadený rozsudek sprošťuje obžalovaného z obžaloby pro tento přečin pro nedostatek subjektivní skutkové podstaty, vycházející z předpokladu, že svědeckými výpověďmi patentního zástupce Karla M-a a inženýra Jindřicha Sch-a je potvrzeno, že obžalovaný již před vyráběním svého stroje »Klenot« se na ně obrátil, a že mu tito výslovně odpověděli, že jeho stroj nezasahuje do pa-

tentu soukromého obžalobce. Ježto prý nelze u obžalovaného jakožto laika předpokládati, by odborníkům neuvěřil, dospěl soud k přesvědčení, že obžalovaný jednal v dobré víře, že vyráběním stroje neporušuje chráněný vynález soukromého obžalobce. Tento názor napadeného rozsudku jest právně mylný. Ze slova »vědomě« v §u 97 patentního zákona vyplývá, že trestný čin, upravený v tomto §u, není činem kulposním, nýbrž činem úmyslným. Úmyslné přivedení protiprávního výsledku jest přičítati však nejen tehdy, pokládá-li jej pachatel za jistý, nýbrž i tehda, pokládá-li jej pachatel za možný, v tomto případě ovšem za předpokladu, že by pachatele nebylo zdrželo od spáchání trestného činu ani to, že se dá předvídati, že se výsledek určitě dostaví. Vědomost ve smyslu §u 97 pat. zákona nezakládá tedy pouze přímý zlý úmysl (*dolus directus*), když totiž zlo, jež jest s přečinem, o nějž tu jde, spojeno, přímo bylo rozváženo a zamýšleno, nýbrž i *dolus eventualis*, t. j. když pachatel bere na sebe nebezpečí, že poruší právo majitele patentu, ačkoliv podle okolností určitého případu musel čerpati podezření, že by svým jednáním mohl patent porušiti.

Z kusých důvodů napadeného rozsudku, omezujících se na to, že vyvozují bezelstnost obžalovaného z posudků, sdělených mu odborníky jako »laiku«, nelze seznati, jakými právníckými pravidly se nalézací soud řídil, odmítaje subjektivní zavinění obžalovaného, a zda si, řeše subjektivní otázku, uvědomil obzvláště, že k přečinu §u 97 patent. zákona již stačí blíže vyložený *dolus eventualis*. Vždyť zpravidla nebude možno, vyloučiti jakékoli zavinění pachatele jen z toho důvodu, že si vyžádal soukromě vysvětlení patentního zástupce nebo jiného odborníka o tom, zda jeho počínání je s hlediska patentního zákona závadným, či nikoli. Je na snadě, že takové zcela nezávazné, po případě i na nedostatečné nebo zbarvené informaci spočívající projevy subjektivního, jednostranného nazírání na věc nemohou beze všeho a samy o sobě zbaviti pachatele zodpovědnosti pro obor práva trestního; rozhodujícími budou především vlastní znalosti pachatelovy o významu patentu a o povaze jeho výrobku, a pouze pachatel sám odpovídá za svůj zásah bez ohledu na případné soukromé rady nebo vysvětlivky osob jiných. Bude také na místě, by v takových případech pachatel přihlížel též k stanovisku, jež zaujímá k jeho počínání osoba, jejíž právo je zákonem chráněno, a bude zajisté nejsprávnějším a nejbezpečnějším pro pachatele, by se, naráží-li na její odpor v příčině rozličnosti vlastního výrobku a vynálezu patentovaného, s majitelem patentu vypořádal cestou zákonem předepsanou, vyžádaje si rozhodnutí povolaného úřadu po rozumu §u 111 patentního zákona, že výrobek jeho nespadá ani zcela ani z části pod patent jím určitě označený. Napadený rozsudek neobsahuje zjištění v žádném z takto naznačených směrů a není z něho patrné, že by si nalézací soud při řešení subjektivní otázky byl vůbec uvědomil pojem eventuálního zlého úmyslu. Není tu posléze na místě ani poukaz k osobě obžalovaného jakožto laika, kdyžť jde o továrníka, zabývajícího se po živnostensku výrobou strojů, spadajících do stejného oboru, jako stroj pro stěžovatele chráněný. Bylo proto na mylném výkladu zákona spočívající rozsudek již ve smyslu čís. 9 a) §u 281 tr. ř. jako zmatečný

zrušiti. Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu není ovšem možno ve věci samé ihned rozhodnouti, ježto jednak v rozsudku a v důvodech rozhodovacích nejsou zjištěny veškeré skutkové okolnosti, kteréž, kdyby se zákona náležitě užilo, měly by býti základem nálezu; dále však i z toho důvodu, že po stránce formální neobstojí ani ona skrovná zjištění, jež rozsudek obsahuje.

Pokud obžalovaný ve směru objektivním uplatňuje ve svém odvodu důvody zmatečnosti dle čís. 4. a 5. Šu 281 tr. ř., nelze se formálně zabývati jeho vývody jako vývody zmateční stížnosti, ježto obžalovanému zásadně nepřísluší právo stěžovati si do sprostředujícího výroku. Než věcně nutno v četných směrech obžalovanému přiznati, že má pravdu. Ve směru objektivním dopouští se totiž rozsudek základní chyby, omezuje se na zjištění, že »bere s ohledem na dobrozdání patentního úřadu objektivní skutkovou podstatu Šu 95 pat. zákona za prokázánu.« Nelze tu pouštěti se zřetele, že, jak rozsudek sám uvádí, patentní zastupce M. a inženýr Sch. označili výrobek obžalovaného za nezávadný; že si dobrozdání soudem slyšených znalců Dr. E. H-a a Dr. techn. Rudolfa D-a příkře odporovala; a že konečně obžalovaný ve svém podání vznesl celou řadu zevrubně doličených námitek proti dobrozdání patentního úřadu, s nimiž se rozsudek nikterak nevypořádal. Je na snadě, že při tak složitém a odporujícím si materiálu neposkytuje stručný poukaz rozsudku k dobrozdání patentního úřadu ani té nejmenší záruky, že by si soud po objektivní stránce byl náležitě uvědomil znaky patentu soukromého obžalobce a znaky stroje obžalovaného, aniž lze seznati, z jakých úvah vlastně dospěl soud k přesvědčení o totožnosti strojů, pokud se týče se přenesl přes četné námítky, popírající tuto totožnost (§ 270 čís. 5 tr. ř.) a v tom spočívá základní vada celého rozsudku, neboť je přímo nemyslitelno, by v tak choulostivém případě otázka subjektivní viny (vědomí nedovoleného zásahu do cizího patentu) byla bezpečně a uspokojivě rozřešena, dokud není ani o objektivně povaha tohoto zásahu rozebrána a závadnost jeho s hlediska §§ 95, 97 pat. zák. najisto postavena. Bude ovšem na soudu prvé stolice, by se při novém přeličení, bez něhož se nelze obejít, uvaroval celé řady vad formálních, objevivších se v prvním řízení. Tu se totiž stala jednak chyba potud, že předseda senátu z moci diskrecionární zaslal odporující si posudky Dr. H-a a Dr. D-a prostě patentnímu úřadu, by podal dobrozdání podle Šu 33 pat. zák., místo, by byl soud předem hleděl odstraniti tyto rozpory způsobem Šem 126 tr. ř. předepsaným — a Šem 33 pat. zák. nikterak nedotčeným — opětným slyšením těchto znalců a, by byl za tím účelem obzvláště i stranám poskytl možnost, zaujati při veřejném líčení své stanovisko k těmto dobrozdáním. Důsledkem tohoto ukvapeného opatření byly pak veškeré další nesrovnalosti. Snaže se totiž vadu tuto dodatečně napravit, vyslechl nalézací soud při pozdějším přeličení — ačkoliv mezi tím již dobrozdání patentního úřadu bylo došlo — přece Dr. H-a a Dr. D-a jako znalce a usnesl se dokonce, že se přečte jsoucí tu již dobrozdání patentního úřadu, by rozptýleny byly četné rozpory, objevivší se v údajích slyšených znalců, ačkoli přece tyto rozpory z valné části teprve při hlavním přeličení vyšly na jevo a proto patentnímu úřa-

du, podavšímu své dobrozdání již dlouho před tím, vůbec známy býti nemohly.

Je na snadě, že tu aspoň celý při hlavním přeličení na přetřes přivedený nový materiál měl býti sdělen patentnímu úřadu k vyjádření podle Šu 33 pat. zák. Podstatné chyby vykazuje rozsudek, pokud kusým poukazem na svědecké údaje patentního zástupce M-a a inženýra Sch-a zjišťuje, že obžalovaný »před« vyráběním stroje »Klenot« se na ně obrátil a dostal od nich odpověď, že jeho stroj není zásahem do patentu soukromého obžalobce. Budiž tu zcela stručně poukázáno jen ke skutečnosti, že inženýr Sch. podal určité dobrozdání dne 17. března 1923, M. dokonce je odeslal teprve dne 17. dubna 1923, a nelze si při tomto stavu věci dobře vysvětliti a vyžadovalo by podrobnějšího rozboru, jak mohl soud ohledně závadné činnosti obžalovaného, spadající do doby před dojitím oněch dobrozdání, dospěti k přesvědčení o bezelstnosti obžalovaného, kdyžtě vystavoval a na prodej choval stroje na pražském veletrhu již od 11. března 1923 a to-muto úkonu přece předcházeti musila již před 11. březnem 1923 (obžalobou stejně pozastavená) výroba strojů, a kdyžtě dále nelze vy-loučiti, že z dalších osmi v roce 1923 vyrobených a prodaných strojů výroba případně i prodej (viz aspoň výpovědi Josefa Ch-e a Jeronýma K-y) stejně mohly spadati do doby před dojitím oněch dobrozdání. Bude posléze na nalézacím soudu, by uvažoval při zkoumání subjektivního zavinění obžalovaného i o předmětu a výsledku předchozího trestního řízení Vr 763/22 pro nedovolený zásah obžalovaného do téhož patentu soukromého obžalobce; o skutečnosti, že obžalovaný soukromým obžalobcem, jakož i jeho zástupcem opětne byl varován, by se nedopustil nového zásahu; o údají svědka B-a, že prý i za trestního řízení a to dokonce i po dojití dobrozdání patentního úřadu — pokračoval ve výrobě závadného stroje, a by si na tomto celkovém podkladě utvořil pak úsudek o tom, zda se stal především zásah do cizího patentu, a pakli ano, zda se ho obžalovaný dopustil ve zlém úmyslu přímém neb alespoň eventuálním. V důsledku toho netřeba se zabývati výtkami, uplatňovanými na konci zmateční stížnosti ohledně chybcího výroku podle Šu 101 pat. zák.

Čís. 2353.

S hlediska Šu 199 a) tr. zák. nezáleží na tom, zda se svědectví týká okolností pro rozhodnutí důležitých a zda je pachatel za takové pokládá.

Pod trestní sankci Šu 199 a) tr. zák. spadá i výslech svědka ad generalia (§ 166 tr. ř., § 340 c. ř. s.), nikoliv však jeho informativní výslech ve smyslu Šu 337 c. ř. s.; tu však může po případě jíti o skutkovou podstatu podvodu ve smyslu Šu 197 tr. zák.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1926, Zm I 837/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení částečně zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemské-